

L'Empordà sota la neu

A l'hivern els paisatges empordanesos s'imposen d'una manera molt més rotunda que durant els bullicis de l'estiu

MARIONA IRIBARREN / Fotografies de Joan Bohigas

Josep Pla deia que l'Empordà sota la pluja era una cosa finíssima. Així és. Com ell, jo tampoc puc fer-hi res, m'agrada veure ploure i la felicitat voluptuosa de la terra, els arbres i les herbes d'aquest país tan sec, ossificat i recremat.

Per a molts sabadellencs, l'Empordà és un destí d'estiu i de caps de setmana de bonança. Però el panorama que ofereixen aquestes terres a l'hivern és del tot diferent.

Malgrat les rengleres absurdes d'apartaments buits amb les persianes abaixades, la presència del paisatge natural s'imposa d'una manera molt més rotunda que durant el bullicí dels mesos d'estiu. Un silenci benigne reposa a les cales, als camins i als penya-segats, fuetejats pel vent, sempre present. La remor de la mar és el cantus firmus d'un paisatge perenne.

Aquest hivern va començar tard, però, acomplint les prediccions de les dites populars, ha estat llarg i intens. Els termòmetres han anat baixant a ràfegues, deixant dies de glaçades nocturnes i jornades curtes de fred intens. Les estones de sol i de cels llisos, s'han intercalat amb hores de núvols espessos que, a voltes, han deixat un bon ruixat.

El nou de gener, a primera hora del matí, hi va haver la primera nevada arran de mar. Molt lleu, però amable i bonica. Dos mesos més tard, els pronòstics apuntaven la possibilitat d'una nevada quantiosa i poc habitual. I així va ser.

El matí del 8 de març va començar a nevar d'una manera moderada però insistent. Sortia vapor de l'aigua del mar. Al migdia, una estona de pluja va amenaçar amb fondre tota la neu del matí i dissoldre l'alerta que s'estava creant a les carreteres. Però, havent dinat, la baixada de temperatures va reactivar l'acumulació de neu, deixant uns gruixos considerables arreu del territori.

Una estora densa i gruixuda cobria els carrers solitaris, interrompuda per algunes petjades fangoses. Avui el blanc més silencios ho omplia tot. Els flocs dansaven persistents i abundosos entre els arbres apelfats i els quatre paraigües que amagaven caminants capbaixos que vigilaven el pas insegur.

El temps semblà alentir-se sota la neu. Tot s'immobilitzava i emmudia sota el suau espectacle d'aquell dilluns de març. Els afortunats que podien gaudir de la contemplació de l'escena a

Runes del poblat ibèric de Castell

El Montgrí nevat

recer d'una bona finestra no podien evitar sentir una pau tímida, clara, neta.

A estones la nevada es convertia en tota una senyora tempesta, amb trons i ventades. Malauradament, per a molts, és sabut, no va ser una jornada gens pacífica, com tampoc ho van ser els dies que la van prosseguir.

Però, a banda de la cara més crua d'aquesta nevada històrica, que és la que s'ha divulgat als mitjans i que ha ocasionat gravíssimes incomoditats, danys i pèrdues a les famílies, a les empreses i als boscos de la zona, hi va haver, per a alguns, el privilegi de gaudir de l'esdeveniment excepcional d'una manera alegre i estètica.

Per a aquells per a qui la situació personal i familiar era afortunada, els dies assolellats de després de la nevada van ser també

Platja de Castell dos dies després de la nevada

una vivència fora del temps. Gairebé tota la vida, sense electricitat, es va aturar. Un cop més la natura havia recordat que, malgrat tots els nostres artificis, no som res sota la seva força.

Al vespre es podien contemplar les estrelles pels carrers buits i negríssims. Rere els vidres s'endevinaven les espelmes als menjadors on s'acomplien llargs sobretaules en comunió. La ràdio dels transistors informava de la situació. La fallada de les comunicacions, carreteres i telèfons mòbils, feia sentir més aïllat, però alhora més connectat a l'aquí i a l'ara.

No haver d'anar a treballar ni tenir cap accés als entreteniments habituals com la televisió i l'ordinador, obligava la gent a sortir a passejar, senzillament, contemplar el paisatge insòlit, xerrar amb els veïns, amb la família, a fer cua per comprar pa, anar a mirar els nens contentíssims amb trineus i sense escola...

La situació va fer emergir una solidaritat, una xarxa d'ajuda entre els veïns que, sovint, tenim unes relacions tan imperso-

nals. Una llar de foc era un tresor al voltant del qual aplegar-se. Qui tenia fogons de gas cuinava per als altres, qui tenia un generador petit deixava carregar els mòbils als amics, qui tenia estufes de butà acollia a casa seva per dormir més calents durant les nits tan fredes...

Durant la nevada, sense electricitat, un cop més la natura va recordar-nos que, malgrat els nostres artificis, no som res sota la seva força

Els passejos per les rutes habituals comportaven una doble experiència. D'una banda la contemplació deliciosa de la neu en els camps, a les platges, a les teulades... I, de l'altra, l'esgarrifança davant dels estralls ocasionats als boscos i camins i la por que tanta mortalla forestal es converteixi en un polvorí de cara a l'estiu.

Al tornar al poble i arribar la tarda, hom tenia la sensació d'haver fet un salt en el temps, que la natura hagués concedit un parèntesi al ritme trepidant de la vida moderna. Calia assaborir la vivència d'una altra manera de sentir el pas de les hores, més despullada i més seca, abans que, amb els generadors, tornessin també tots els tràfecs que ens tenen tan ocupats.